

Rolnummers 5836 en 5837
Arrest nr. 22/2015 van 19 februari 2015

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vragen betreffende artikel 240 van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Leuven.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters A. Alen en J. Spreutels, en de rechters E. De Groot, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, F. Daoût en T. Giet, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter A. Alen,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij vonnissen van 8 januari 2014 respectievelijk in zake Patrick De Pauw en inzake Jacques Spreutels, beiden tegen de Belgische Staat en de provincie Vlaams-Brabant, waarvan de expedities ter griffie van het Hof zijn ingekomen op 6 februari 2014, heeft de Rechtbank van eerste aanleg te Leuven de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 240 Wet geïntegreerde politie art. 10 en 11 van de Grondwet indien deze op die wijze geïnterpreteerd wordt dat verzoeker niet het geldelijk statuut van een commissaris van politie toegekend krijgt, inclusief alle sociale voordelen toegekend in het kader van de Wet geïntegreerde politie ? ».

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 5836 en 5837 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

Memories en memories van antwoord zijn ingediend door :

- Patrick De Pauw en Jacques Spreutels, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. J. Durnez en Mr. E. Goffin, advocaten bij de balie te Leuven;

- de provincie Vlaams-Brabant, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. D. Socquet, advocaat bij de balie te Leuven;

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. D. D'Hooghe en Mr. L. Schellekens, advocaten bij de balie te Brussel.

Bij beschikking van 16 december 2014 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers T. Merckx-Van Goey en F. Daoût te hebben gehoord, beslist dat de zaken in staat van wijzen zijn, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 14 januari 2015 en de zaken in beraad zullen worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 14 januari 2015 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in de bodemgeschillen*

P. De Pauw en J. Spreutels hebben voor de verwijzende rechter elk een vordering ingesteld teneinde voor recht te horen zeggen dat artikel 240 van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus (hierna: wet van 7 december 1998), zo moet worden geïnterpreteerd dat zij als voormalige brigadecommissarissen bij de vroegere landelijke gemeentepolitie het geldelijk statuut van een commissaris van politie verkrijgen, met inbegrip van alle sociale voordelen overeenkomstig het nieuwe statuut. Zij vorderen daarbij de betaling van het achterstallige loon vanaf 1 februari 2002

In ondergeschikte orde vorderen zij dat aan het Hof een prejudiciële vraag zou worden gesteld over de discriminatie die de voormelde bepaling in een andere interpretatie zou inhouden.

De verwijzende rechter stelt vast dat artikel 240 van de wet van 7 december 1998 bepaalt dat de brigadecommissarissen, die als « verbindingsambtenaren » worden toegewezen aan de provinciegouverneurs, hun betrekking blijven uitoefenen « met behoud van hun statuut » maar dat hun statuut is afgeschaft bij artikel 207 van diezelfde wet.

Hij stelt ook vast dat nieuwe verbindingsambtenaren die gedetacheerd worden vanuit de lokale of federale politie wel het statuut van de geïntegreerde politie hebben, ook tijdens hun detachering.

Aangezien de eisers voor hem dat verschil in behandeling aanklagen, besluit de rechter het Hof de hiervoor vermelde prejudiciële vraag te stellen.

III. *In rechte*

- A -

A.1.1. In hun gemeenschappelijke memorie zetten P. De Pauw en J. Spreutels, eisers voor de verwijzende rechter, uiteen dat zij als brigadecommissarissen van de vroegere landelijke gemeentepolitie ingevolge de hervorming van de politiediensten vanaf 1 januari 2002 als verbindingsambtenaren bij de provinciegouverneur zijn aangesteld, met behoud van hun vroegere statuut.

Alle overige leden van de vroegere politiediensten kregen het statuut van de geïntegreerde politie. De gewezen brigadecommissarissen hadden wel een optie om te solliciteren bij de lokale of federale politie, maar die mogelijkheid was zeer beperkt.

Als verbindingsambtenaren staan zij de gouverneur en de arrondissementscommissarissen bij in hun opdrachten, zoals met betrekking tot het beleid inzake openbare orde en veiligheid, het overleg met de korpschefs, het opvolgen van het multidisciplinair beleidsteam (« project 112 ») en het dossierbeheer van de gouverneur in verband met autorally's, benoemingen en evaluaties van de korpschefs in Vlaams-Brabant.

Intussen zijn er ook nieuwe verbindingsambtenaren met dezelfde functie bij de provinciegouverneurs aangesteld, die gedetacheerd worden uit de lokale of federale politie en die wel het statuut van de geïntegreerde politie behouden.

De eisers voor de verwijzende rechter klagen de discriminatie aan van de brigadecommissarissen, zowel ten opzichte van alle overige leden van de voormalige politiediensten als ten opzichte van de nieuwe verbindingsambtenaren.

Zij worden benadeeld zowel wat hun loon als wat de sociale voordelen betreft en hebben te maken met grote onduidelijkheid en onzekerheid betreffende hun statuut, waarover de Belgische Staat en de provincies over de jaren heen tegenstrijdige standpunten hebben ingenomen.

A.1.2. P. De Pauw en J. Spreutels zijn van mening dat er geen objectieve verantwoording is voor het aangeklaagde verschil in behandeling.

Mocht het Hof aannemen dat er wel een geoorloofd doel is, dan is het middel daartoe alleszins niet pertinent, rekening houdend met het statuut van de nieuwe verbindingsambtenaren, die dezelfde taken uitvoeren.

De beweerde mogelijkheid om te kandideren bij de geïntegreerde politie is zo goed als onbestaande. Verschillende gewezen brigadecommissarissen hebben dat geprobeerd, maar er zijn weinig vacatures. In ieder geval moeten zij dan solliciteren, terwijl alle anderen automatisch zijn overgegaan naar de geïntegreerde politie.

Verscheidende overheidsinstanties hebben overigens erkend dat de gewezen brigadecommissarissen gediscrimineerd worden.

A.1.3. P. De Pauw en J. Spreutels verklaren dat zij langs alle wegen geprobeerd hebben in der minne hun rechten te verkrijgen.

Zij refereren tot slot aan het arrest nr. 64/99 van 9 juni 1999, waarin het Hof stelt dat « de artikelen 235 en 241 van de wet [van 7 december 1998] voorzien in de overgang van de leden van de gemeentepolitie en van ermee gelijkgestelde ambtenaren naar de lokale politie, en van de leden van de rijkswacht en van de gerechtelijke politie en ermee gelijkgestelde ambtenaren naar de federale politie ». De brigadecommissarissen zijn hier kennelijk over het hoofd gezien.

Volgens de eisers voor de verwijzende rechter was het steeds de bedoeling van de wetgever dat de brigadecommissarissen bij de overgang naar de functie van verbindingssambtenaar hun oorspronkelijk statuut behielden.

Het is voor hen duidelijk dat artikel 240 van de wet van 7 december 1998 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt.

A.2.1. De provincie Vlaams-Brabant, tweede verwerende partij in de zaak voor de verwijzende rechter, voert in hoofdorde aan dat de prejudiciële vraag niet nodig was voor de beslechting van die zaak omdat er verschillende excepties waren opgeworpen.

Ten eerste behoort het niet tot de bevoegdheid van de rechtbanken om de gewezen brigadecommissarissen het statuut van commissaris van politie toe te kennen.

Ten tweede is de vordering tegen de provincie Vlaams-Brabant wat dat betreft in ieder geval niet ontvankelijk. De provincie kan het statuut van de gewezen brigadecommissarissen niet wijzigen.

Ten derde is de vordering, in zoverre die is gebaseerd op artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek en betrekking heeft op de rechtspositie sinds 1 januari 2002, verjaard. Er is in een analoge zaak al een vonnis in die zin van de Rechtbank van eerste aanleg te Brugge van 4 november 2013. Die Rechtbank heeft ook het verzoek tot het stellen van een prejudiciële vraag afgewezen.

A.2.2. Voorts verwijst de provincie Vlaams-Brabant naar haar argumentatie voor de verwijzende rechter.

Zij merkt op dat de eisers voor de verwijzende rechter geen gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om over te stappen naar de geïntegreerde politie, wat anderen wel hebben gedaan.

De provincie Vlaams-Brabant heeft hen correct ingeschaald en overeenkomstig de toepasselijke weddeschalen uitbetaald.

De provincie Vlaams-Brabant heeft in een brief van 16 februari 2012 van de gouverneur aan de minister van Binnenlandse Zaken een oplossing voorgesteld die zou inhouden dat de vier betrokken brigadecommissarissen (één van Henegouwen, één van West-Vlaanderen en twee van Vlaams-Brabant) worden opgenomen in de geïntegreerde politie en vervolgens gedetacheerd naar de provincie – zoals dat voor een brigadecommissaris van de provincie Luik is toegepast –, maar de Belgische Staat stelt dat de provincie artikel 240 van de wet van 7 december 1998 correct heeft geïnterpreteerd en toegepast.

Voor het overige sluit de provincie Vlaams-Brabant zich integraal aan bij de argumentatie van de Ministerraad.

A.3.1. De Ministerraad refereert aan de parlementaire voorbereiding van artikel 240 van de wet van 7 december 1998 en aan de regelgeving van 2001 met betrekking tot de aanstelling van de brigadecommissarissen.

Hij stelt vast dat de brigadecommissarissen sinds 1 januari 2001 geen politieambtenaar meer zijn, vermits zij als verbindingssambtenaren geen politionele bevoegdheden meer nodig hebben.

Zij hadden de hoedanigheid van politieambtenaar vanwege hun rol op het vlak van de operationele coördinatie van de in brigades gegroepeerde veldwachters, die niet meer bestaan bij de geïntegreerde politie. Hun rol als gespecialiseerde medewerkers van de provinciegouverneurs bleef wel bestaan en derhalve werden ze als verbindingsambtenaar toegewezen aan de provinciebesturen.

De gewezen brigadecommissarissen konden, voor zover zij ervoor kozen geen deel uit te maken van de geïntegreerde politie door niet te postuleren voor de betrekking van commissaris van politie, in hun hoedanigheid van verbindingsambtenaar hun statuut behouden en verloond blijven zoals voordien.

De Ministerraad refereert in dat verband aan het antwoord van de minister van Buitenlandse Zaken op parlementaire vragen (*Vragen en Antwoorden*, Kamer, 2004-2005, QRVA 51-096, pp. 17171-17172 en *ibid.*, 2005-2006, QRVA 51-105, pp. 19331-19332).

A.3.2. Wat de prejudiciële vraag betreft, is de Ministerraad in hoofdorde van mening dat de aangestelde verbindingsambtenaren en de gedetacheerde verbindingsambtenaren onvoldoende vergelijkbaar zijn.

Artikel 240 van de wet van 7 december 1998 biedt de gewezen brigadecommissarissen de mogelijkheid te solliciteren bij de geïntegreerde politie. Sommigen hebben daarvan gebruik gemaakt.

Omdat er onvoldoende brigadecommissarissen overbleven om aan de vraag van de provincies naar verbindingsambtenaren te voldoen, drong zich de detachering op van personeelsleden van de geïntegreerde politie.

Rekening houdend met het verschil in finaliteit tussen de aanstelling van voormalige brigadecommissarissen en de detachering van personeelsleden van de geïntegreerde politie, kan de aanstelling niet worden gelijkgesteld met de detachering. Zij zijn derhalve niet vergelijkbaar.

Sinds 2011 komen ook ambtenaren van niveau A van het administratief en logistiek kader van de geïntegreerde politie in aanmerking voor het ambt van verbindingsambtenaar.

Het verschil tussen het statuut van de voormalige brigadecommissarissen en de gedetacheerde personeelsleden van de geïntegreerde politie is dan ook niet pertinent.

De Ministerraad besluit dat de situaties niet vergelijkbaar zijn en dat de prejudiciële vraag ontkennend moet worden beantwoord.

A.3.3. In ondergeschikte orde betoogt de Ministerraad dat het verschil in behandeling objectief en redelijk verantwoord is.

Met de detachering van personeelsleden van de geïntegreerde politie wordt een andere finaliteit nagestreefd. Bij detachering behoudt men het statuut van de eigenlijke werkgever. Aan de detachering kan op elk moment een einde worden gesteld.

De gewezen brigadecommissarissen hebben geen politionele bevoegdheden meer en zijn geen politieambtenaar meer. Zij kunnen hun betrekking van verbindingsambtenaar blijven uitoefenen met behoud van hun statuut. Dat zij sinds 1 januari 2001 geen politieambtenaar meer zijn, heeft voor hen geen onmiddellijke statutaire gevolgen. Dat zij worden verloond volgens de oude loonschaal is logisch, aangezien zij als verbindingsambtenaar niet langer politionele taken uitvoeren.

Die regeling is des te meer verantwoord nu artikel 240 van de wet van 7 december 1998 de gewezen brigadecommissarissen de mogelijkheid biedt om te solliciteren voor de betrekking van commissaris van politie, mogelijkheid die verscheidene brigadecommissarissen hebben aangegrepen.

De Ministerraad besluit dat het verschil in behandeling redelijk is verantwoord en dat de prejudiciële vraag ontkennend dient te worden beantwoord.

A.4.1. Ten overstaan van de provincie Vlaams-Brabant antwoorden de eisers voor de verwijzende rechter dat de provincie de discussie probeert te verleggen naar de relevantie van de prejudiciële vraag voor de zaak ten gronde, maar dat die discussie voor die rechter moet worden gevoerd.

Voor het overige gaat de provincie Vlaams-Brabant niet in op de aangeklaagde discriminatie.

A.4.2. Ten overstaan van de Ministerraad antwoorden P. De Pauw en J. Spreutels dat hij enkel ingaat op de discriminatie tussen de gewezen brigadecommissarissen die als verbindingsambtenaren zijn aangesteld en de nieuwe verbindingsambtenaren.

De discriminatie tussen de gewezen brigadecommissarissen en de leden van de geïntegreerde politie wordt genegeerd.

De brigadecommissarissen krijgen niet het statuut van een commissaris omdat destijds hun politiestatuut zonder reden is afgenomen, terwijl hun voormalige ondergeschikten, de hoofdveldwachters van de gemeentepolitie, wel het statuut van een commissaris van politie hebben. Voor dat verschil in behandeling wordt geen enkele verantwoording gegeven.

A.4.3. P. De Pauw en J. Spreutels zijn het oneens met de stelling van de Ministerraad dat de gewezen brigadecommissarissen die als verbindingsambtenaren zijn aangesteld en de nieuwe verbindingsambtenaren niet vergelijkbaar zijn.

Zij antwoorden dat die twee categorieën exact dezelfde functie uitoefenen bij de provinciegouverneur.

A.4.4. De eisers voor de verwijzende rechter betwisten voorts dat het verschil in finaliteit van de detachering een verantwoording zouden bieden voor het aangeklaagde verschil in behandeling.

De Ministerraad beweert dat de nieuwe verbindingsambtenaren geen politionele bevoegdheden hebben, maar gedurende tien jaar lang moest men het statuut van de geïntegreerde politie hebben om de opdracht als verbindingsambtenaar te kunnen uitoefenen. Overigens zijn er veel personeelsleden bij de geïntegreerde politie die geen politionele taken uitvoeren maar wel het statuut van de geïntegreerde politie genieten.

A.4.5. Wat betreft de mogelijkheid voor gewezen brigadecommissarissen om te kandideren voor de betrekking van commissaris van politie, antwoorden de P. De Pauw en J. Spreutels dat zich kandidaat stellen niet hetzelfde is als een statuut toegewezen krijgen.

Zij hebben wel een sollicitatie gedaan, maar de vacatures waren zeer beperkt en zij merkten aan hun collega's dat de kansen op slagen onbestaande waren.

Eén collega deed zeventien sollicitaties voor een betrekking bij de federale of lokale politie, maar tevergeefs. Slechts één brigadecommissaris heeft succesvol de overstap gemaakt.

Ten slotte biedt de mogelijkheid om te solliciteren voor een functie die het statuut van politie meebrengt nog geen verantwoording voor het afnemen van dat statuut van de gewezen brigadecommissarissen.

A.5. In haar memorie van antwoord herhaalt de provincie Vlaams-Brabant haar standpunt zoals uiteengezet in haar eerste memorie.

A.6.1. De Ministerraad repliceert dat de gewezen brigadecommissarissen niet zonder meer kunnen worden vergeleken met de overige leden van de voormalige landelijke gemeentepolitie.

De taken die deze laatsten uitoefenen als personeelsleden van de geïntegreerde politie zijn niet dezelfde als de taken die de brigadecommissarissen nu uitoefenen als verbindingsambtenaar.

De bevoegdheden van de verbindingsambtenaren worden verantwoord vanuit de vaststelling dat de provinciegouverneurs en de arrondissementscommissarissen na de politiehervorming een algemene bevoegdheid voor het handhaven van de openbare orde behielden en een aantal specifieke bevoegdheden hadden, onder meer in verband met de wapenwet, de bijzondere wachters en de jachtwetgeving, waardoor er een blijvende behoefte is aan medewerkers die in een politiedienst concrete kennis en ervaring hebben opgedaan over handhaving van de openbare orde, preventief politiebeleid en specifieke veiligheidsproblemen. De Ministerraad refereert hiervoor aan de parlementaire voorbereiding van de wet van 7 december 1998 (*Parl. St.*, Kamer, 97-98, nr. 1676/1, pp. 111-112).

Die bijzondere opdrachten van de brigadecommissarissen als verbindingsambtenaar zijn volgens de Ministerraad niet vergelijkbaar met de opdrachten van de overige leden van de voormalige landelijke gemeentepolitie. De opdrachten die de brigadecommissarissen thans als verbindingsambtenaar uitoefenen, vereisen ook geen politionele bevoegdheden.

A.6.2. De Ministerraad blijft erbij dat de gewezen brigadecommissarissen niet vergelijkbaar zijn met de nieuwe verbindingsambtenaren. De situatie van die brigadecommissarissen krachtens artikel 240 van de wet van 7 december 1998 kan niet worden gelijkgesteld met die van de detachering van personeelsleden van de politiediensten, vanwege het verschil in finaliteit tussen die beide.

A.6.3. In ondergeschikte orde herhaalt de Ministerraad dat het verschil in behandeling verantwoord is en evenredig is met het beoogde doel.

Volgens de Ministerraad vereist het gelijkheidsbeginsel niet dat de gewezen brigadecommissarissen ook het politiestatuut moeten hebben. Zij zijn geen politieambtenaar meer. Dat neemt niet weg dat zij hun oud statuut behouden, zodat het feit dat zij geen politieambtenaar meer zijn, geen onmiddellijke statutaire gevolgen heeft.

De maatregel is ook evenredig in zoverre de gewezen brigadecommissarissen konden kandideren voor vacatures van commissaris van politie. Zeggen dat die mogelijkheid in de praktijk niet werkbaar zou zijn en dat zij geen keuze hadden, is een loutere bewering die niet wordt gestaafd, zodat daarmee geen rekening kan worden gehouden.

A.6.4. Op de stelling van de eisers voor de verwijzende rechter dat het feit dat de voormalige brigadecommissarissen geen politionele taken meer uitvoeren geen argument is omdat ook de nieuwe verbindingsambtenaren geen politionele taken meer uitoefenen, antwoordt de Ministerraad dat de tegenpartijen uit het oog verliezen dat de nieuwe verbindingsambtenaren gedetacheerd worden en dus elk moment kunnen worden teruggeroepen om hun taken binnen de geïntegreerde politie uit te oefenen.

A.6.5. Op de opmerking van de P. De Pauw en J. Spreutels dat verschillende overheidsinstanties hebben erkend dat de gewezen brigadecommissarissen gediscrimineerd worden, antwoordt de Ministerraad dat vragen van bepaalde bestuursinstanties bezwaarlijk als een erkenning van een discriminatie kunnen worden beschouwd.

De Ministerraad refereert aan antwoorden van de minister van Binnenlandse Zaken op parlementaire vragen, waarin werd uiteengezet in welk opzicht de situatie van de gewezen brigadecommissarissen verschillend is (*Parl. Hand.*, Kamer, 2003-2004, Commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt, 7 januari 2004, vraag nr. 862 van mevr. Sophie Pécriaux aan de minister van Binnenlandse Zaken over 'de problematiek van de brigadecommissarissen', CRIV 51 COM 116, pp. 1-3; *Vragen en antwoorden*, Kamer, 2004-2005, QRVA nr. 51-096, pp. 17171-17172 en *ibid.*, 2005-2006, QRVA 51-105, pp. 19331-19332).

A.6.6. Wat ten slotte de verwijzing van de P. De Pauw en J. Spreutels naar het voormelde arrest nr. 64/99 betreft, antwoordt de Ministerraad dat dit arrest betrekking had op de artikelen 235 en 241 van de wet van 7 december 1998 en niet op artikel 240 van die wet.

Uit dat arrest kan niet worden afgeleid dat het Hof van oordeel was dat de gewezen brigadecommissarissen zouden moeten overgaan naar de lokale politie.

- B -

B.1. Het Hof wordt verzocht zich uit te spreken over de bestaanbaarheid, met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, van artikel 240 van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus (hierna : wet van 7 december 1998) dat bepaalt :

« De brigadecommissarissen die op de dag van het in werking treden van deze wet in dienst zijn, kunnen hun betrekking blijven uitoefenen met het behoud van hun statuut. Hun opdrachten zijn deze van de verbindingsambtenaren bedoeld in artikel 134 van de provinciewet. Overeenkomstig artikel 69, 3°, van dezelfde wet, staat de provincieraad verder in voor de kredieten, nodig om de financiële last te dekken verbonden aan hun betrekking.

De brigadecommissarissen kunnen zich evenwel ook, overeenkomstig de door de Koning vastgestelde voorwaarden, kandidaat stellen voor een benoeming of een aanwijzing in een betrekking bij de politiediensten.

[...] ».

B.2. De in het geding zijnde bepaling maakt deel uit van de overgangsbepalingen van de wet van 7 december 1998, die voorziet in de oprichting van een lokale politie (titel II, artikelen 9 en volgende) en van een federale politie (titel III, artikelen 92 en volgende). De lokale en de federale politie zijn beide samengesteld uit een operationeel kader dat politieambtenaren omvat en uit een administratief en logistiek kader dat bestaat uit personeelsleden zonder bevoegdheid inzake bestuurlijke of gerechtelijke politie (artikelen 116 tot 118). Artikel 119 van de wet bepaalt : « Het statuut is voor alle politieambtenaren gelijk, ongeacht of zij tot de federale politie of tot de lokale politie behoren. Hetzelfde geldt, per categorie, voor de agenten van politie en het personeel van het administratief en logistiek kader ».

De artikelen 235 en 241 van de wet van 7 december 1998 voorzien in de overgang van de leden van de gemeentepolitie en van ermee gelijkgestelde ambtenaren naar de lokale politie, en van de leden van de rijkswacht en van de gerechtelijke politie en ermee gelijkgestelde ambtenaren naar de federale politie. De artikelen 236 en 242 bepalen dat dat personeel onderworpen is aan de bepalingen die het statuut of de rechtspositie vastleggen die zullen gelden voor het personeel van de lokale politie en de federale politie, tenzij de betrokkenen verkiezen onderworpen te blijven aan de wetten en reglementen die op hen van toepassing waren vóór de hervorming.

B.3. In de parlementaire voorbereiding van de wet van 7 december 1998 is met betrekking tot de in het geding zijnde bepaling gesteld :

« Wijzigingen aan de Provinciewet

Art. 220 en 224

Deze artikelen moeten worden samengelezen met artikel 205, waardoor titel IV van de nieuwe gemeentewet wordt opgeheven en met artikel 240 dat een overgangsmaatregel voorziet voor de brigadecommissarissen.

Door het opheffen van de titel over de gemeentepolitie in de nieuwe gemeentewet, worden ook de artikelen 206 tot 209 van de nieuwe gemeentewet en dus de functie van de brigadecommissaris opgeheven.

De brigadecommissarissen die vandaag in dienst zijn bij de provinciegouverneurs zijn vaak de gespecialiseerde medewerkers van de gouverneurs geworden voor veiligheidsaangelegenheden, zoals het verlenen van vergunningen in het kader van de wapenwet, het erkennen van bijzondere wachters, het mee uitwerken van projecten voor verkeersveiligheid, en andere.

Daarnaast blijven zij, maar in veel beperktere mate dan vroeger, instaan voor het begeleiden, ondersteunen en inspecteren van de landelijke politiekorpsen.

Met het opheffen van de landelijke politie en derhalve het opheffen van het ambt van brigadecommissaris, en met het oprichten van korpsen van minstens 50 à 60 mensen, valt de laatste opdracht (begeleiden, ondersteunen en inspecteren van kleine korpsen) weg.

De ondersteuning van de lokale politie wordt trouwens uitdrukkelijk voorzien als taak voor de federale politie en met name van de coördinatie- en steuneenheden.

De gouverneur en de arrondissementscommissarissen behouden nochtans een algemene bevoegdheid voor het handhaven van de openbare orde en een aantal specifieke bevoegdheden (onder meer in verband met de wapenwet, de bijzondere wachters en de jachtwetgeving). Daarvoor zal blijvend behoefte zijn aan medewerkers met concrete kennis en ervaring, opgedaan in een politiedienst, over handhaving van openbare orde, over preventief politiebeleid en over specifieke veiligheidsproblemen.

Daarom wordt voorgesteld verbindingsambtenaren uit de politiediensten bij de provinciegouverneur te detacheren.

Het aantal verbindingsambtenaren per provincie zal worden bepaald door de Koning, in functie van de noden. Het zal gaan om een beperkt aantal ambtenaren.

De brigadecommissarissen die in dienst zijn bij het in werking treden van de wet, kunnen hun ambt blijven uitoefenen, maar dan met als opdracht diegene die voortaan wordt voorzien voor de verbindingsambtenaren bij de gouverneur. Bij het bepalen van het aantal verbindingsambtenaren bij de gouverneur zal vanzelfsprekend rekening moeten worden gehouden met het aantal brigadecommissarissen dat in dienst blijft.

De voorwaarden om als verbindingsambtenaar bij de gouverneur te worden gedetacheerd, worden door de Koning vastgelegd. Zoals dat tot nu toe het geval is voor de brigadecommissarissen, kunnen de kredieten om de financiële last te dekken verbonden aan

de betrekking van verbindingsambtenaar, ten laste van het provinciebestuur worden gelegd » (*Parl. St.*, Kamer, 1997-1998, nr. 1676/1, pp. 111-112).

« Art. 235 [later artikel 240]

Dit artikel regelt de toestand van de brigadecommissarissen die in dienst zijn op de dag van de inwerkingtreding van de wet; hun opdrachten worden dan ook omgevormd tot deze die toebedeeld zijn aan de verbindingsambtenaren waarvan nu sprake is in artikel 134 van de provinciewet, gewijzigd bij artikel 223 van dit voorstel.

De mogelijkheid om zich kandidaat te stellen voor een ambt in een politiedienst wordt voor hen voorzien vermits het niet onmogelijk is dat ze verkiezen hun loopbaan verder te zetten in een volwaardig statuut van politieambtenaar » (*ibid.*, pp. 115-116).

B.4. De verwijzende rechter vraagt of artikel 240 van de wet van 7 december 1998 bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet indien het zo wordt geïnterpreteerd dat de gewezen brigadecommissarissen die bij wege van overgangsmaatregel van die wet zijn aangewezen om de provinciegouverneurs of arrondissementscommissarissen als verbindingsambtenaren bij te staan, niet het geldelijk statuut hebben van een commissaris van politie overeenkomstig het statuut van de geïntegreerde politie.

B.5. Er is geen aanleiding om in te gaan op de excepties van de provincie Vlaams-Brabant over de pertinentie van de prejudiciële vraag nu die excepties betrekking hebben op het bodemgeschil, waarover de verwijzende rechter oordeelt.

B.6. De wijze waarop de verwijzende rechter de in het geding zijnde bepaling interpreteert, strookt met de verklaringen die de minister van Binnenlandse Zaken in antwoord op parlementaire vragen heeft gegeven :

« Het is juist dat de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus (WGP), de brigadecommissarissen niet uitdrukkelijk de hoedanigheid van politieambtenaren toekent. Zij biedt hun hoogstens de mogelijkheid rechtstreeks over te gaan naar het officierskader van het operationele kader van de federale politie of van een korps van de lokale politie, op voorwaarde dat zij voldoen aan de vereisten van het koninklijk besluit van 19 november 2001 tot uitvoering van artikel 240 WGP (*Belgisch Staatsblad* van 19 december 2001).

Een strikte interpretatie van de wet leidt er mij toe te stellen dat de brigadecommissarissen die verbindingsambtenaren bij de gouverneurs geworden zijn, de hoedanigheid van politieambtenaar verloren hebben en *a fortiori* die van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings.

Deze hoedanigheid van politieambtenaar was immers toegekend aan de brigadecommissarissen omwille van de rol die zij hadden op het vlak van operationele coördinatie van de veldwachters, toen nog gegroepeerd in brigades, bij op het terrein uitgevoerde operaties. Aangezien deze opdracht niet meer bestaat in het nieuwe politielandschap, is de basis van het verlenen van de hoedanigheid van politieambtenaar aan de brigadecommissarissen dus weggevallen.

Ik zie dan ook geen reden voor een systematische integratie van de brigadecommissarissen in de federale politie, die hen daarna zou detacheren bij de provinciegouverneurs, teneinde hen de hoedanigheid van politieambtenaar met bevoegdheid van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings terug te geven.

Er bestaat aldus geen enkele wettelijke bepaling meer die de brigadecommissarissen die verbindingsambtenaren bij de provinciegouverneurs geworden zijn, toelaat het uniform te dragen of over een dienstwapen en over een legitimatiekaart van politieambtenaar te beschikken » (*Vragen en antwoorden*, Kamer, 2002-2003, QRVA 50-139, pp. 17552-17553).

« [...] de brigadecommissarissen waren wel leden van de landelijke politie, maar maakten zij geen deel uit van een gemeentelijk politiekorps in het bijzonder. Lokale politieagenten van hen maken, hield in die omstandigheden in dat zij werden toegewezen aan een politiezone, aangezien de lokale politie, als afzonderlijke entiteit, niet bestaat. Verschillende formules van toewijzing aan een gemeentelijk politiekorps, en bij uitbreiding aan een politiezone, werden overwogen. Geen ervan bleek evenwel relevant te zijn, aangezien elke band met een korps in het bijzonder was verdwenen.

De wetgever heeft dus een tussenoplossing in aanmerking genomen. Zij kunnen hun taak van verbindingsambtenaar bij de gouverneurs blijven uitoefenen, met behoud van hun statuut, maar kunnen solliciteren naar betrekkingen van commissaris van politie. Enkel dan zal het nieuwe statuut op hen van toepassing zijn. Ik zie niet in hoe dat anders zou kunnen, aangezien zij noch lid van de lokale politie, noch lid van de federale politie zijn.

De toekenning van de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, die zij hadden omdat zij in de landelijke politiebrigades politietaken uitoefenden, verliest uiteraard elke relevantie in het nieuwe politielandschap. Ik denk niet dat daarin een discriminerende regeling moet worden gezien, hun politieroeping is sedert de hervorming voorbij. Zij was trouwens reeds gedeeltelijk voorbij met de versterking van de autonomie van de landelijke politie in 1986 » (eigen vertaling) (*Parl. Hand., Kamer, 2003-2004, Commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt*, 7 januari 2004, vraag nr. 862 van mevr. [...] aan de minister van Binnenlandse Zaken over « de problematiek van de brigadecommissarissen », CRIV nr. 51 COM 116, pp. 1-3).

« Op grond van artikel 240 WGP zijn de brigadecommissarissen inderdaad sinds 1 januari 2001 geen politieambtenaar meer. Zij kunnen evenwel hun betrekking blijven uitoefenen met het behoud van hun statuut. Het betreft meer bepaald het statuut dat op hen van toepassing was vóór 1 januari 2001. Het feit dat zij vanaf die datum niet langer politieambtenaar zijn, heeft voor hen derhalve geen onmiddellijke statutaire gevolgen. Op basis van artikel 240, tweede lid, WGP en het in uitvoering van dat artikel getroffen koninklijk besluit van 19 november 2001, kunnen de brigadecommissarissen zich steeds

kandidaat stellen voor de betrekkingen voor commissaris van politie die binnen de politiediensten hetzij bij mobiliteit, hetzij bij mandaat worden begeven. Zodra zij voor een dergelijke betrekking worden aangewezen, worden zij benoemd in de graad van commissaris van politie.

De mogelijkheid om zich kandidaat te stellen voor een betrekking binnen de politiediensten is dus reeds via artikel 240 WGP wettelijk bepaald en reeds aangewend door een enkeling » (*Vragen en antwoorden*, Kamer, 2004-2005, QRVA 51-096, pp. 17171-17172).

« Zoals reeds uiteengezet in het antwoord op de vraag nr. 540 van 10 maart 2005 van de heer [...] (*Vragen en Antwoorden*, Kamer, 2004-2005, nr. 96, blz. 17171), zijn de brigadecommissarissen, op grond van artikel 240 van de wet op de geïntegreerde politie, inderdaad sinds 1 januari 2001 geen politieambtenaar meer. Zij kunnen evenwel hun betrekking van verbindingsambtenaar bij de provinciegouverneur blijven uitoefenen met het behoud van hun statuut. Het betreft meer bepaald het statuut dat op hen van toepassing was vóór 1 januari 2001. Het feit dat zij vanaf die datum niet langer politieambtenaar zijn, heeft voor hen derhalve geen onmiddellijke statutaire gevolgen.

Op basis van artikel 240, tweede lid, van de wet op de geïntegreerde politie en het in uitvoering van dat artikel getroffen koninklijk besluit van 19 november 2001, kunnen de brigadecommissarissen zich steeds kandidaat stellen voor de betrekkingen voor commissaris van politie die binnen de politiediensten hetzij bij mobiliteit, hetzij bij mandaat worden begeven. Zodra zij voor een dergelijke betrekking worden aangewezen, worden zij benoemd in de graad van commissaris van politie. Deze mogelijkheid om zich kandidaat te stellen voor een betrekking binnen de politiediensten werd reeds met succes aangewend.

De ‘ Vesaliuswet ’ doet geen afbreuk aan die mogelijkheid, die dus blijft bestaan » (*Vragen en Antwoorden*, Kamer, 2005-2006, QRVA 51-105, pp. 19331-19332).

B.7. De eisers voor de verwijzende rechter, die gewezen brigadecommissarissen zijn, klagen aan dat zij bij de politiehervorming, waarbij de landelijke politie werd afgeschaft, als verbindingsambtenaren bij de provinciegouverneur zijn aangesteld, met behoud van hun vroegere statuut, terwijl alle overige leden van de vroegere politiediensten het statuut van de geïntegreerde politie kregen.

Zij klagen ook aan dat naderhand vanuit de geïntegreerde politie personeelsleden bij de provinciegouverneurs zijn gedetacheerd als verbindingsambtenaren met dezelfde taken, maar met behoud van hun statuut van de geïntegreerde politie, terwijl de gewezen brigadecommissarissen niet de geldelijke en sociale voordelen verbonden aan dat statuut krijgen.

B.8. In tegenstelling tot wat de Ministerraad aanvoert, zijn de betrokken categorieën van personen, die allen afkomstig zijn uit de politiediensten, vergelijkbaar wanneer het erop aan komt te bepalen of het verantwoord is dat de enen het statuut hebben van de geïntegreerde politie en de anderen niet.

B.9. Het aannemen van regels die ertoe strekken in een eenheidspolitie personeelsleden te integreren die afkomstig zijn van drie politiekorpsen, waarbij die korpsen, wegens de specifieke opdrachten waarvoor ze instonden, aan verschillende statuten waren onderworpen, impliceert dat aan de wetgever een voldoende beoordelingsruimte wordt gelaten, opdat een hervorming van een dergelijke omvang kan slagen.

Hoewel het niet aan het Hof staat zijn beoordeling in de plaats te stellen van die van de wetgever, is het daarentegen ertoe gemachtigd te onderzoeken of de wetgever maatregelen heeft genomen die redelijkerwijze zijn verantwoord ten aanzien van de door hem nagestreefde doelstellingen.

Bij dat onderzoek dient er mee rekening te worden gehouden dat het te dezen gaat om een bijzonder complexe aangelegenheid, waarbij een regel die betrekking heeft op sommige aspecten ervan en die door bepaalde categorieën van personeelsleden als discriminerend kan worden ervaren, deel uitmaakt van een algehele regeling die tot doel heeft drie politiekorpsen, die elk hun eigen kenmerken hadden, te integreren. Hoewel sommige onderdelen van zulk een regeling, afzonderlijk beschouwd, relatief minder gunstig kunnen zijn voor bepaalde categorieën van personeelsleden, zijn zij daarom nog niet noodzakelijk zonder redelijke verantwoording indien de regeling in haar geheel wordt onderzocht. Het Hof dient rekening te houden met het feit dat een vernietiging van bepaalde onderdelen van een dergelijke regeling het algehele evenwicht ervan zou kunnen verstoren.

B.10. De wetgever vermocht bij de algehele hervorming van de politiediensten er mee rekening te houden dat brigadecommissarissen reeds de functie uitoefenden van verbindingsagent tussen de gemeentepolitie en de provinciegouverneur.

Hij vermocht legitiem te oordelen dat het aangewezen was die brigadecommissarissen, die door de provinciegouverneur werden benoemd, hun functie van verbindingsambtenaar verder te doen vervullen en bepaalde van hun andere politionele bevoegdheden af te bouwen,

zoals het begeleiden, ondersteunen en inspecteren van de korpsen van de landelijke politie, die toen werd afgeschaft.

B.11. De categorie van de gewezen brigadecommissarissen die bij de algehele hervorming van de politiediensten zijn toegewezen aan de provinciegouverneurs en arrondissementscommissarissen, bij wie zij ook vóór die hervorming functioneerden als verbindingsambtenaren, kan objectief worden onderscheiden van andere categorieën van personen die uit de vroegere gerechtelijke en politionele diensten afkomstig zijn.

Het aangeklaagde verschil in behandeling op het stuk van de verloning en sociale voordelen verbonden aan de respectieve statuten houdt redelijk verband met de verschillen in functies van de verbindingsambtenaren bij de provincies en die van het personeel bij de geïntegreerde politie.

Nu er met de afschaffing van de landelijke gemeentepolitie bij de algehele politiehervorming een einde was gekomen aan de rol van de brigadecommissarissen bij het begeleiden, ondersteunen en inspecteren van de korpsen van die landelijke politie, vermocht de wetgever immers redelijkerwijze te oordelen dat de brigadecommissarissen vanwege hun overgebleven rol als verbindingsambtenaar bij de provinciegouverneur niet automatisch zouden worden opgenomen in de geïntegreerde politie, maar hun vroegere statuut konden behouden, waarbij de financiële last verbonden aan die betrekking krachtens de in het geding zijnde bepaling, in samenhang gelezen met artikel 69, 3°, van de Provinciewet, ten laste is van de provinciale begroting.

Die maatregel heeft geen onevenredige gevolgen, nu de betrokken brigadecommissarissen in ieder geval konden rekenen op de normale voortzetting van hun loopbaan op basis van het statuut zoals dat van toepassing was vóór 1 januari 2001.

Voor het geval dat zij toch de voorkeur wilden geven aan een functie bij de geïntegreerde politie heeft de wetgever uitdrukkelijk erin voorzien dat zij zich kandidaat konden stellen voor een benoeming of een aanwijzing in een betrekking bij de politiediensten, waarbij in het koninklijk besluit van 19 november 2001 tot uitvoering van artikel 240 van de wet van 7 december 1998 is bepaald dat zij konden solliciteren voor iedere betrekking die toegankelijk is voor een commissaris van politie die geen houder is van het directiebrevet en dat zij via de

gouverneur op de hoogte worden gebracht van de vacatures voor betrekkingen die voor hen toegankelijk zijn.

Aan de wetgever kan niet worden verweten dat de gewezen brigadecommissarissen die deze mogelijkheid niet of niet met succes hebben kunnen aangrijpen, na verloop van jaren en vanwege een evolutie in het statuut van de geïntegreerde politie een verschil inzake verloning en sociale voordelen hebben zien ontstaan ten opzichte van hun vroegere ongewijzigde statuut.

B.12. Het is juist dat bij ontstentenis van voldoende brigadecommissarissen in hun functie van verbindingsambtenaar nieuwe betrekkingen van verbindingsambtenaar zijn opengesteld, waarbij de betrokken ambtenaren worden gedetacheerd uit de politiediensten, met behoud van hun statuut van de geïntegreerde politie.

Rekening houdend met de specifieke rol van de verbindingsambtenaren, die verband houdt met een reeks bijzondere politionele taken en met de taken van de provinciegouverneur inzake openbare veiligheid en politie, vermocht de wetgever (artikel 134 van de Provinciewet) de nieuwe vacatures voor verbindingsambtenaar voor te behouden aan personeel dat afkomstig was uit de politiediensten en hen voor bepaalde tijd aan te stellen bij wege van detachering, en, derhalve, met behoud van hun statuut van de geïntegreerde politie.

Dat verschil in behandeling tussen de gewezen brigadecommissarissen, die door de provinciegouverneur werden benoemd en die bij de algehele politiehervorming werden aangesteld als verbindingsambtenaar, en de nieuwe verbindingsambtenaren, die tijdelijk werden gedetacheerd uit de geïntegreerde politie, is dan ook redelijk verantwoord.

B.13. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 240 van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus gewezen in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 19 februari 2015.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

A. Alen